

รายวิชา คณิตศาสตร์

รหัสวิชา ค23102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
หน่วยที่ 4 ปริมาตรและพื้นที่ผิวของกรวย

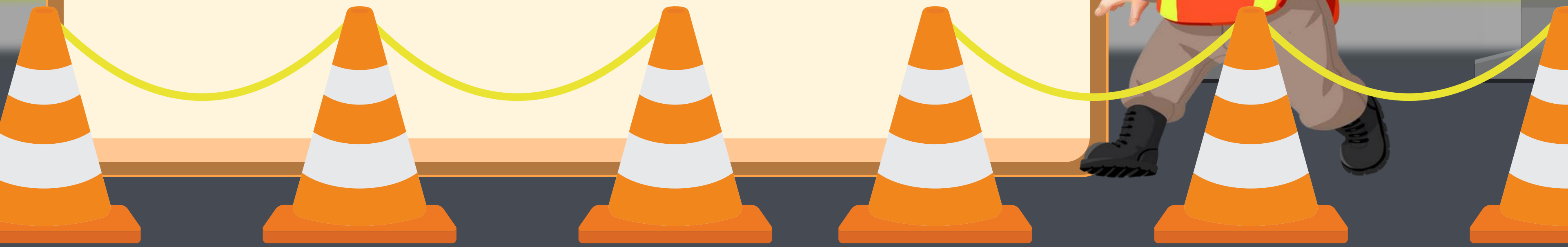
เรื่อง ปริมาตรของกรวย (1)

ครูผู้สอน ครูสรวงรัตน์ เดชะชาติ

ปริมาตรของกรวย (1)

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถแก้ปัญหา
เกี่ยวกับปริมาตรของกรวย

สูตรการหาปริมาตรของกรวยคืออะไร

$$\text{ปริมาตรของกรวย} = \frac{1}{3} \pi r^2 h$$

เมื่อ r แทนรัศมีของฐานของกรวย
และ h แทนความสูงของกรวย

ตัวอย่างที่ 1

วิธีทำ

จงหาปริมาตรของกรวยจำลองอันหนึ่งที่มีความสูง 2 ฟุต

มีเส้นผ่านศูนย์กลางของฐานยาว 3 ฟุต 6 นิ้ว (กำหนด $\pi \approx \frac{22}{7}$)

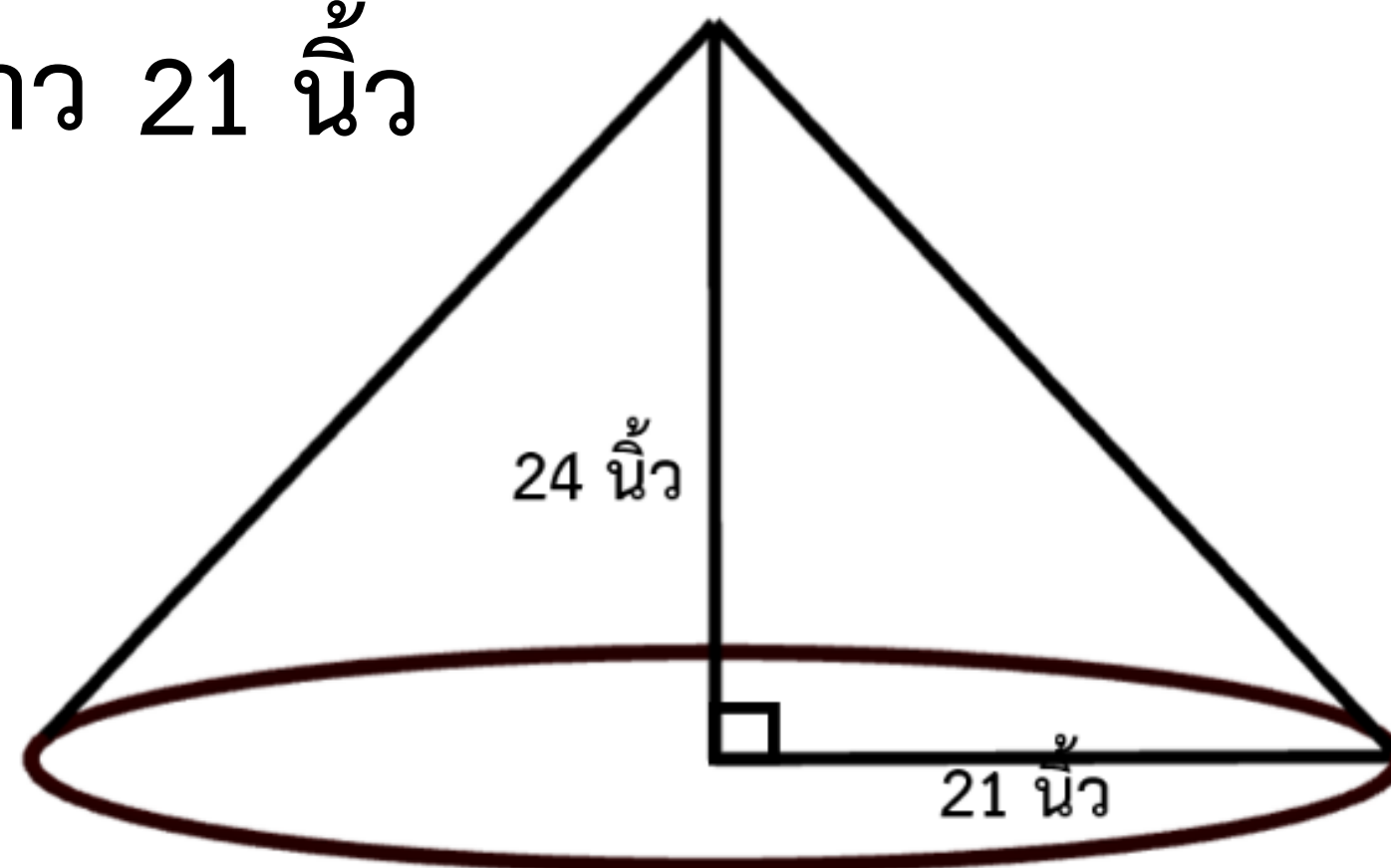
ตัวอย่างที่ 1

จงหาปริมาตรของกรวยจำลองอันหนึ่งที่มีความสูง 2 ฟุต
มีเส้นผ่านศูนย์กลางของฐานยาว 3 ฟุต 6 นิ้ว (กำหนด $\pi \approx \frac{22}{7}$)

วิธีทำ จากโจทย์ จะได้ความยาวเส้นผ่านศูนย์กลางของฐานเท่ากับ 42 นิ้ว

ซึ่งคิดเป็นรัศมีของฐานยาว 21 นิ้ว

วาดภาพจำลองสถานการณ์ได้ ดังนี้

ตัวอย่างที่ 1

จงหาปริมาตรของกรวยจำลองอันหนึ่งที่มีความสูง 2 ฟุต
มีเส้นผ่านศูนย์กลางของฐานยาว 3 ฟุต 6 นิ้ว (กำหนด $\pi \approx \frac{22}{7}$)

วิธีทำ

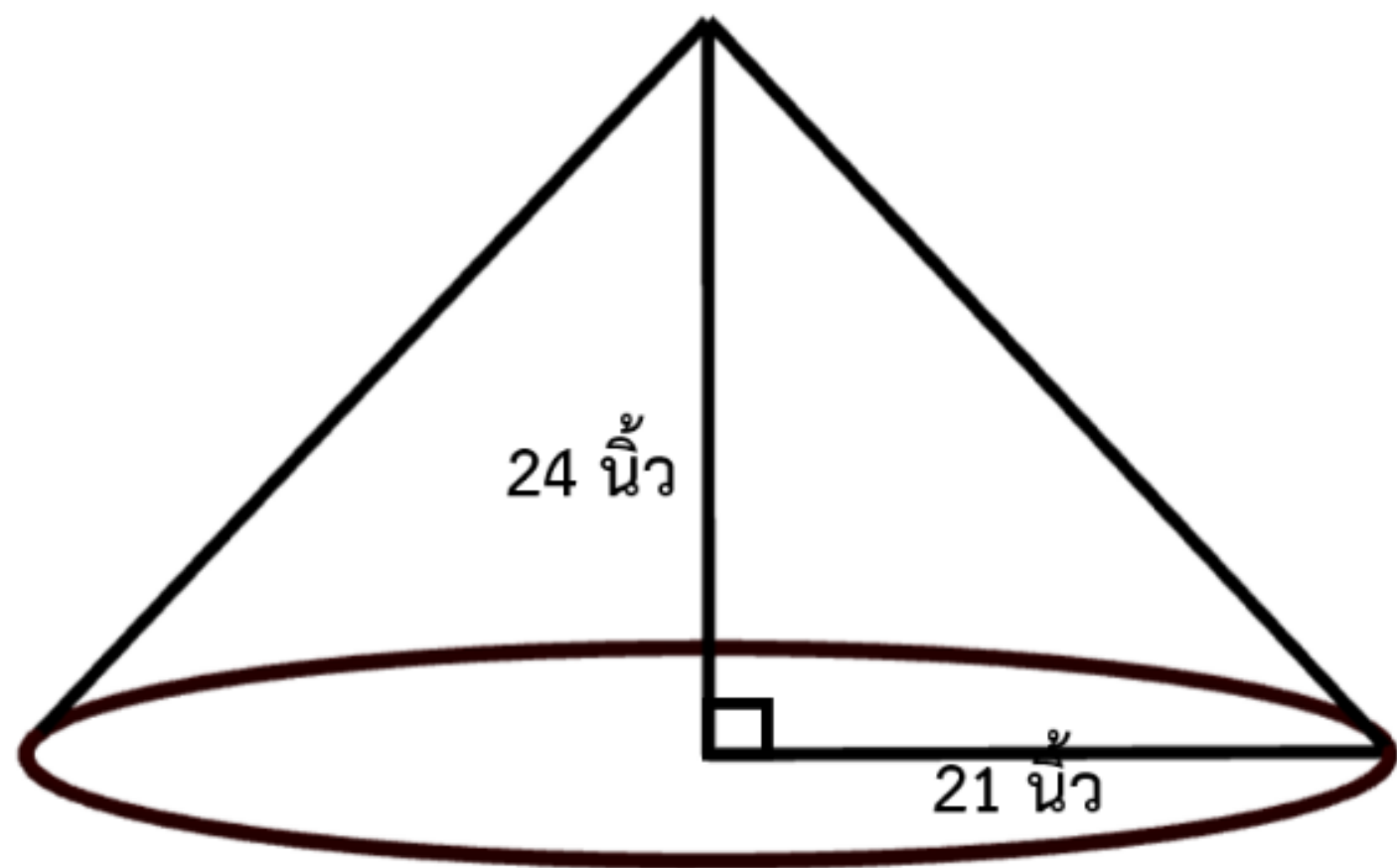
จาก ปริมาตรของกรวย

$$= \frac{1}{3} \pi r^2 h$$

$\approx$

$$\approx 11,088 \text{ ลูกบาศก์นิ้ว}$$

ดังนั้น กรวยมีปริมาตร 11,088 ลูกบาศก์นิ้ว

ตัวอย่างที่ 2

วิธีทำ วาดภาพจำลองสถานการณ์ได้ ดังนี้

จงหาปริมาตรของกรวยที่ใหญ่ที่สุด
ที่สามารถทำได้จากพีระมิดฐานสี่เหลี่ยม
จัตุรัสโดยให้ยอดของกรวยกับยอดของ
พีระมิดเป็นยอดเดียวกัน เมื่อพีระมิดมี
ฐานยาวด้านละ 14 เซนติเมตรและสูง
18 เซนติเมตร (กำหนด $\pi \approx \frac{22}{7}$)

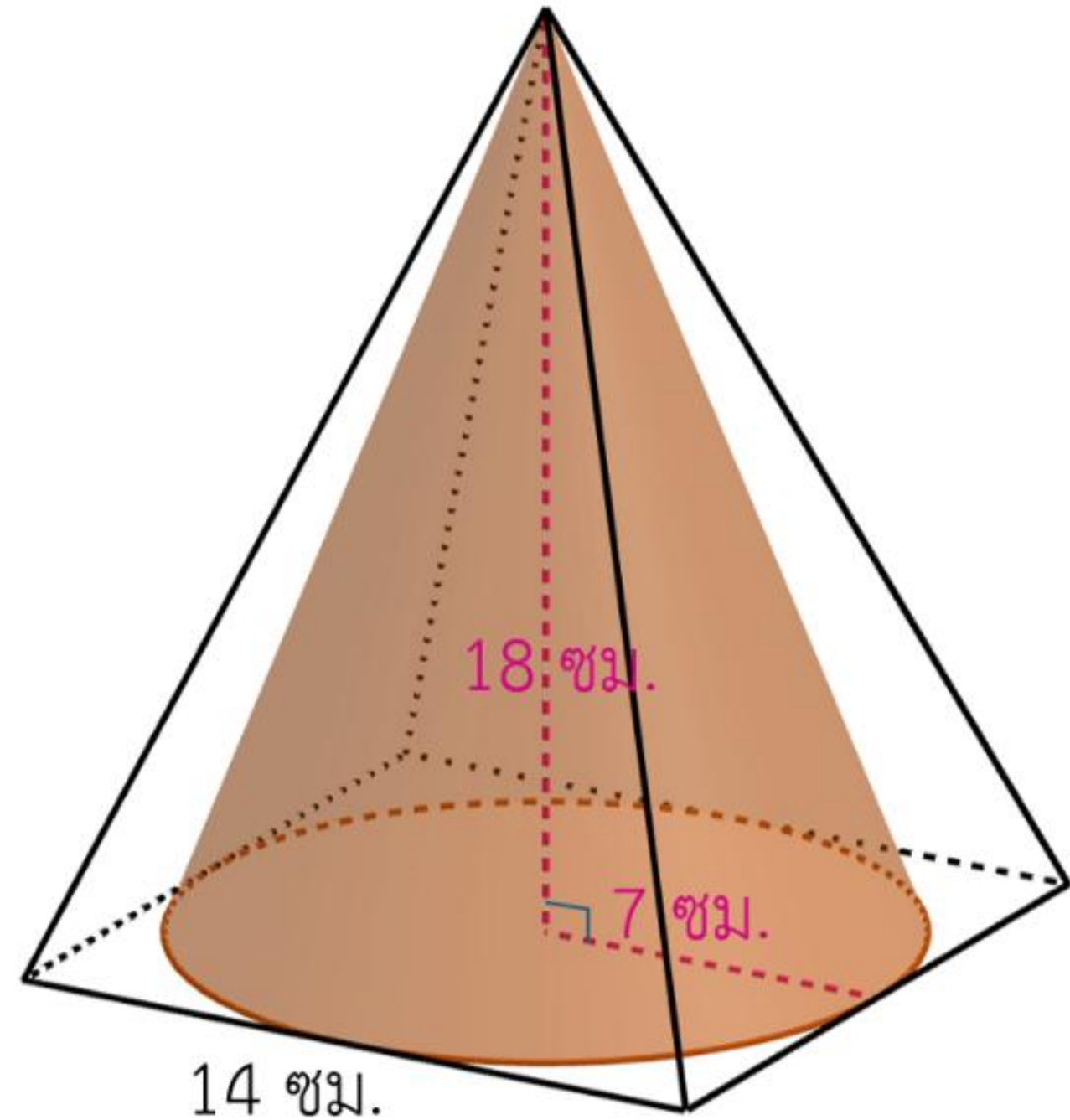

ตัวอย่างที่ 2

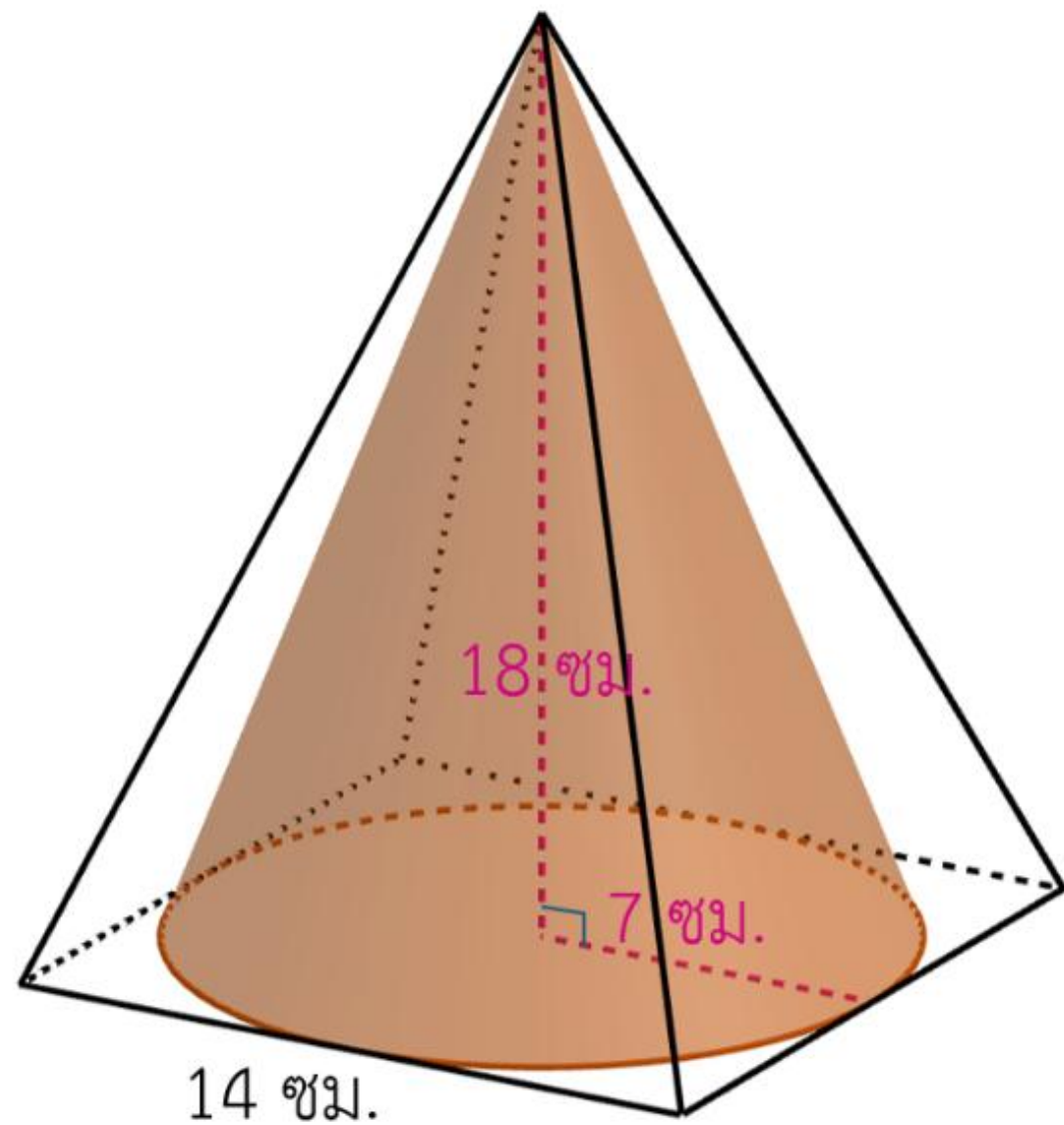
จงหาปริมาตรของกรวยที่ใหญ่ที่สุด
ที่สามารถทำได้จากพีระมิดฐานสี่เหลี่ยม
จัตุรัสโดยให้ยอดของกรวยกับยอดของ
พีระมิดเป็นยอดเดียวกัน เมื่อพีระมิดมี
ฐานยาวด้านละ 14 เซนติเมตรและสูง
18 เซนติเมตร (กำหนด $\pi \approx \frac{22}{7}$)

วิธีทำ วาดภาพจำลองสถานการณ์ได้ ดังนี้

8
x
3

ตัวอย่างที่ 2

จงหาปริมาตรของกรวยที่ใหญ่ที่สุดที่สามารถทำได้จากพีระมิดฐานสี่เหลี่ยมจัตุรัส โดยให้ยอดของกรวยกับยอดของพีระมิดเป็นยอดเดียวกัน เมื่อพีระมิดมีฐานยาว ด้านละ 14 เซนติเมตรและสูง 18 เซนติเมตร (กำหนด $\pi \approx \frac{22}{7}$)

วิธีทำ

จาก ปริมาตรของกรวย

$$= \frac{1}{3} \pi r^2 h$$

$\approx$

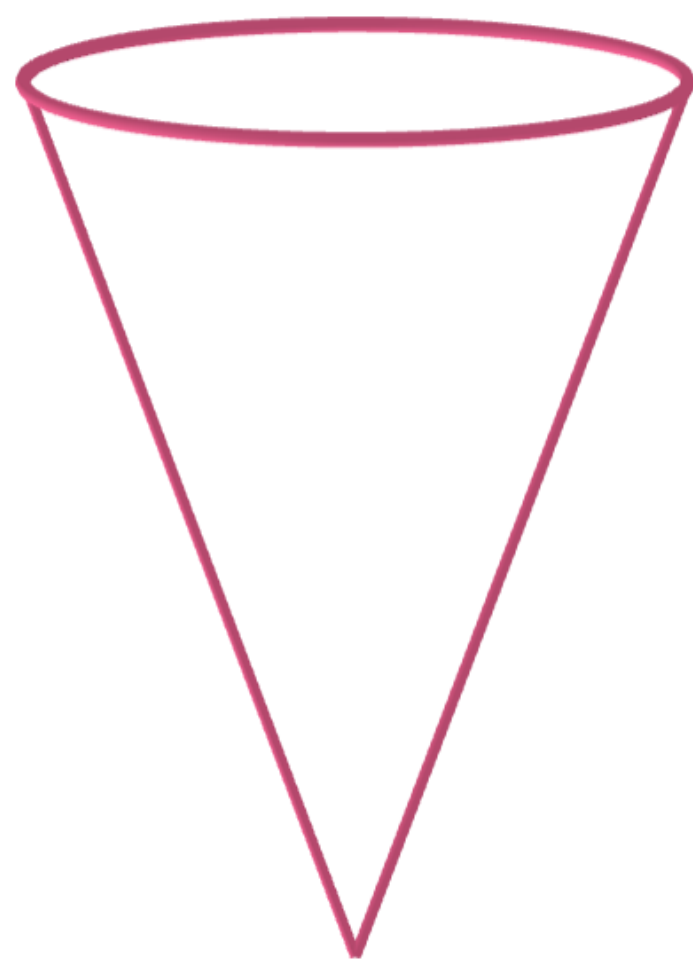
$$\approx 924 \text{ ลูกบาศก์เซนติเมตร}$$

ดังนั้น กรวยมีปริมาตร 924 ลูกบาศก์เซนติเมตร

ตัวอย่างที่ 3

หลังจากต้องการเตรียมน้ำส้มให้เพื่อน 10 คน
โดยเขาตั้งใจจะใส่น้ำส้มลงในแก้วที่มีลักษณะคล้ายกรวย
ที่มีเส้นผ่านศูนย์กลางของปากแก้วยาว 7.5 เซนติเมตร
และแก้วสูง 10 เซนติเมตร
ถ้าหลังจากต้องการให้น้ำส้มอยู่ต่ำกว่าปากแก้ว 2 เซนติเมตร
จะพบว่า เส้นผ่านศูนย์กลางของวงกลม ณ ตำแหน่งของผิว
น้ำส้มยาว 6 เซนติเมตร อยากทราบว่า หลังจากต้องการเตรียมน้ำ
ส้มอย่างน้อยกี่ลูกบาศก์เซนติเมตร

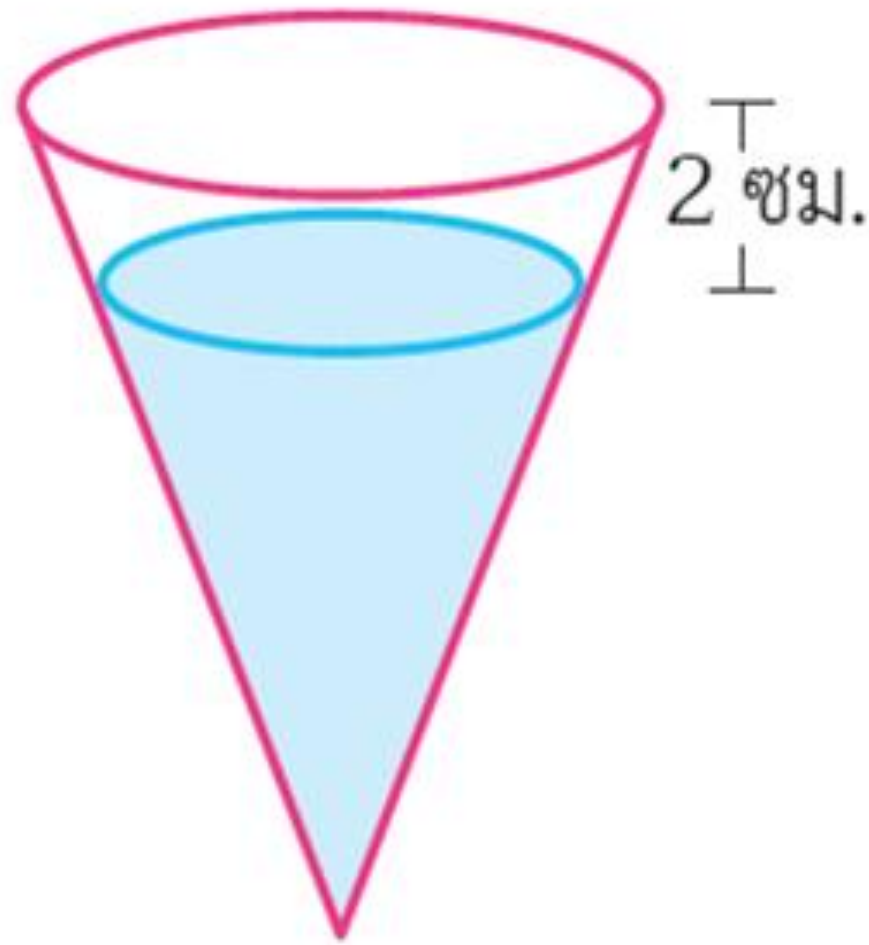
(กำหนด $\pi \approx \frac{22}{7}$)

ตัวอย่างที่ 3

7.5 ซม.

หลังจากต้องการเตรียมน้ำส้มให้เพื่อน 10 คน
โดยเขาตั้งใจจะใส่น้ำส้มลงในแก้วที่มีลักษณะคล้ายกรวย
ที่มีเส้นผ่านศูนย์กลางของปากแก้วยาว 7.5 เซนติเมตร
และแก้วสูง 10 เซนติเมตร

ถ้าหลังจากต้องการให้น้ำส้มอยู่ต่ำกว่าปากแก้ว 2 เซนติเมตร
จะพบว่า เส้นผ่านศูนย์กลางของวงกลม ณ ตำแหน่งของผิว
น้ำส้มยาว 6 เซนติเมตร อยากทราบว่า หลังจากต้องการเตรียมน้ำ
ส้มอย่างน้อยก็ลูกบาศก์เซนติเมตร

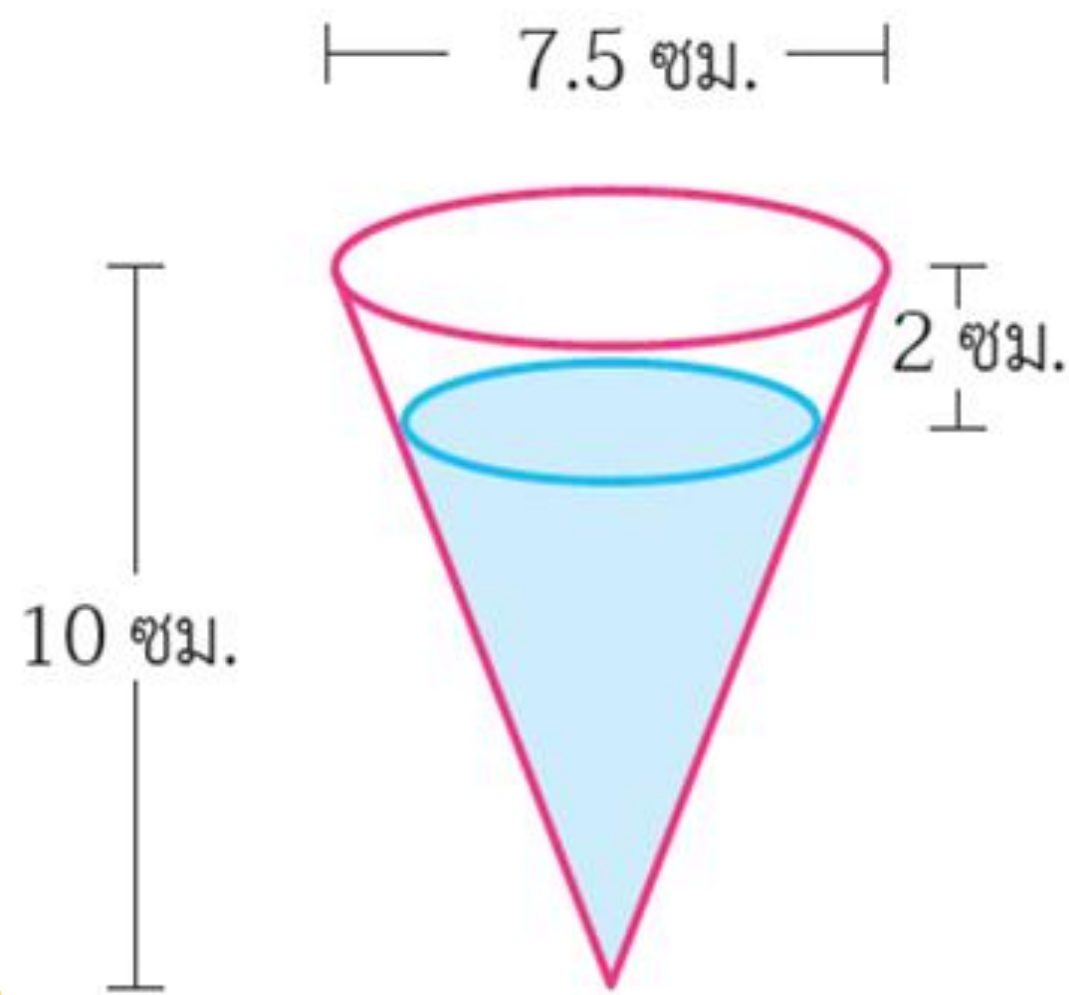
(กำหนด $\pi \approx \frac{22}{7}$)

ตัวอย่างที่ 3

หลังจากต้องเตรียมน้ำส้มให้เพื่อน 10 คน อย่างน้อย
ก็ลูกบาศก์เซนติเมตร (กำหนด $\pi \approx \frac{22}{7}$)

วิธีทำ จาก ปริมาตรของกรวย

$$= \frac{1}{3} \pi r^2 h$$

$\approx$

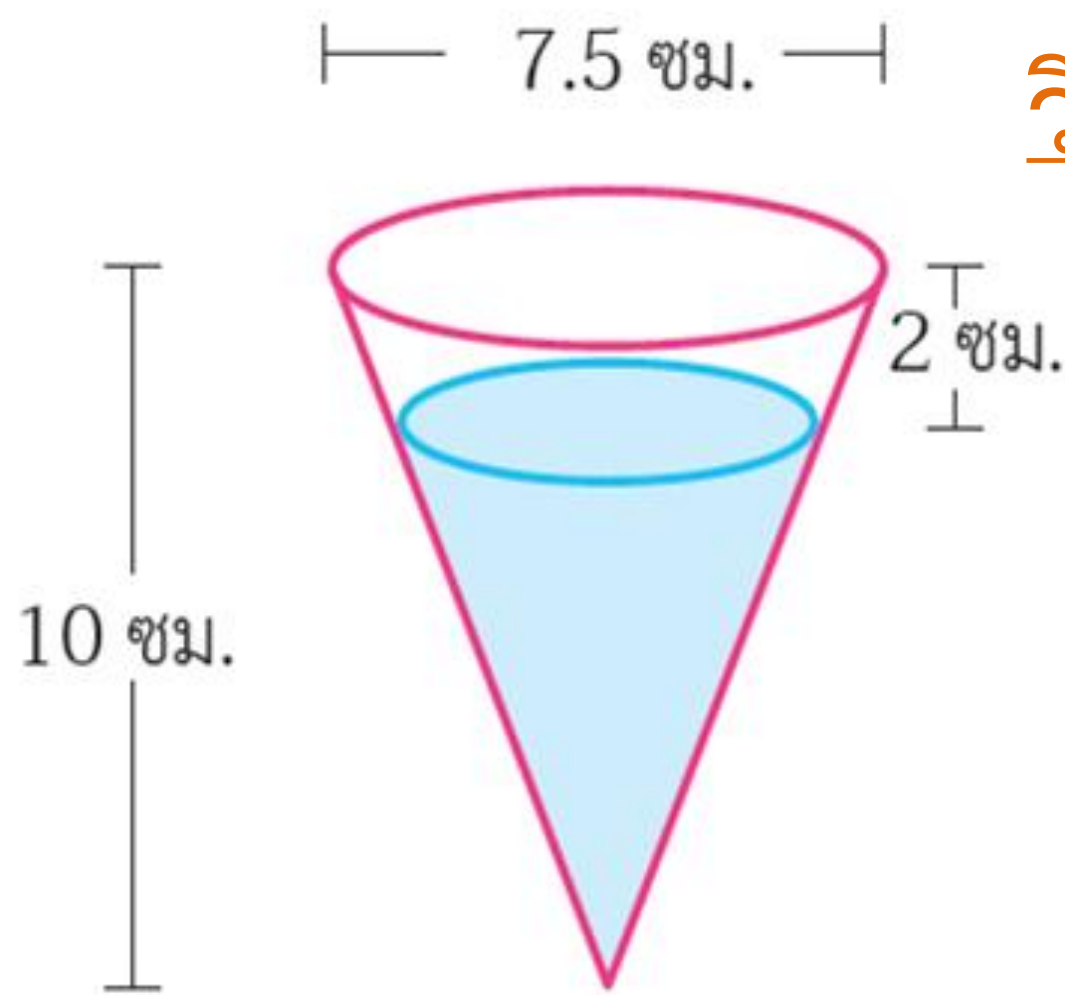
$$\approx 75.43 \text{ ลูกบาศก์เซนติเมตร}$$

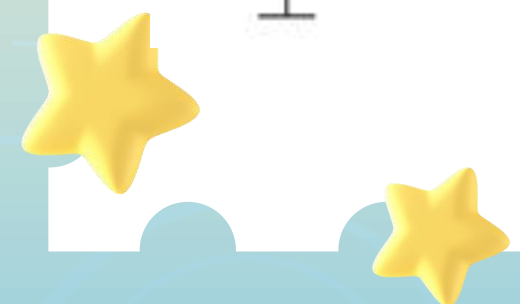
ตัวอย่างที่ 3

หลังจากต้องเตรียมน้ำส้มให้เพื่อน 10 คน อย่างน้อย
ก็ลูกบาศก์เซนติเมตร (กำหนด $\pi \approx \frac{22}{7}$)

วิธีทำ

จาก ปริมาตรของกรวย ≈ 75.43 ลูกบาศก์เซนติเมตร
เนื่องจาก ต้องการเตรียมน้ำส้มให้เพื่อน 10 คน
ดังนั้น หลังจากจะต้องเตรียมน้ำส้มอย่างน้อย
 $75.43 \times 10 \approx 754.3$ ลูกบาศก์เซนติเมตร

ข้อที่ 1

โคนไอศกรีมอันหนึ่งมีลักษณะคล้ายกรวยสูง 14 เซนติเมตร และมีเส้นผ่านศูนย์กลางภายในของปากโคนไอศกรีมยาว 6 เซนติเมตร อยากทราบว่า โคนไอศกรีมนี้จะสามารถบรรจุเนื้อไอศกรีมที่อัดแน่นจนเต็ม ถึงปากโคนไอศกรีมได้ประมาณกี่ลูกบาศก์เซนติเมตร

(กำหนด $\pi \approx \frac{22}{7}$)

ข้อที่ 2

ขนมกรวยอันหนึ่งสูง 5 เซนติเมตร และเมื่อวัดความยาวเส้นผ่านศูนย์กลางของฐานขนมได้ 2 เซนติเมตร จงหาปริมาตรของขนมกรวย 100 ชิ้น (กำหนด $\pi \approx \frac{22}{7}$)

เฉลย

แบบฝึกหัด 2

ปริมาตรของกรวย (1)

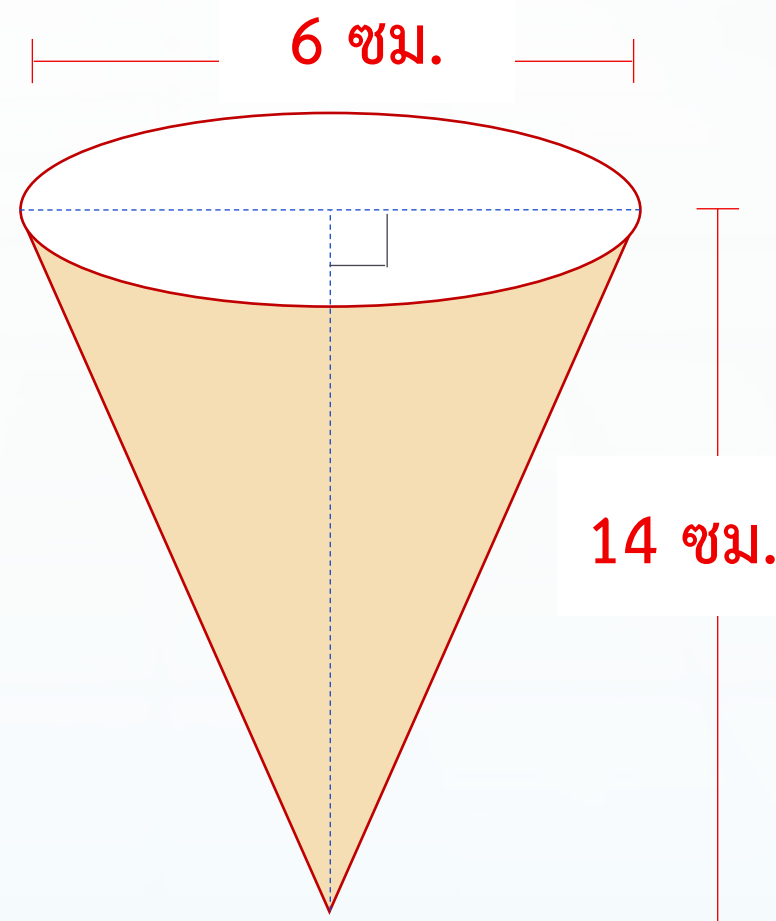

ข้อที่ 1

โคนไอศกรีมอันหนึ่งมีลักษณะคล้ายกรวยสูง 14 เซนติเมตร และมีเส้นผ่านศูนย์กลางภายในของปากโคนไอศกรีมยาว 6 เซนติเมตร อยากทราบว่า โคนไอศกรีมนี้จะสามารถบรรจุเนื้อไอศกรีมที่อัดแน่นจนเต็ม ถึงปากโคนไอศกรีมได้ประมาณกี่ลูกบาศก์เซนติเมตร

(กำหนด $\pi \approx \frac{22}{7}$)

วิธีทำ จากโจทย์ วาดภาพจำลองสถานการณ์ได้ดังนี้

ข้อที่ 1

วิธีทำ จากโจทย์ วาดภาพจำลองสถานการณ์ได้ดังนี้

เนื่องจาก โคนไอศกรีมสูง 14 เซนติเมตร และมีเส้นผ่านศูนย์กลางภายในของปากโคนไอศกรีมยาว 6 เซนติเมตร จะได้ว่า รัศมีของ

ปากโคนไอศกรีมยาว $\frac{6}{2} = 3$ เซนติเมตร

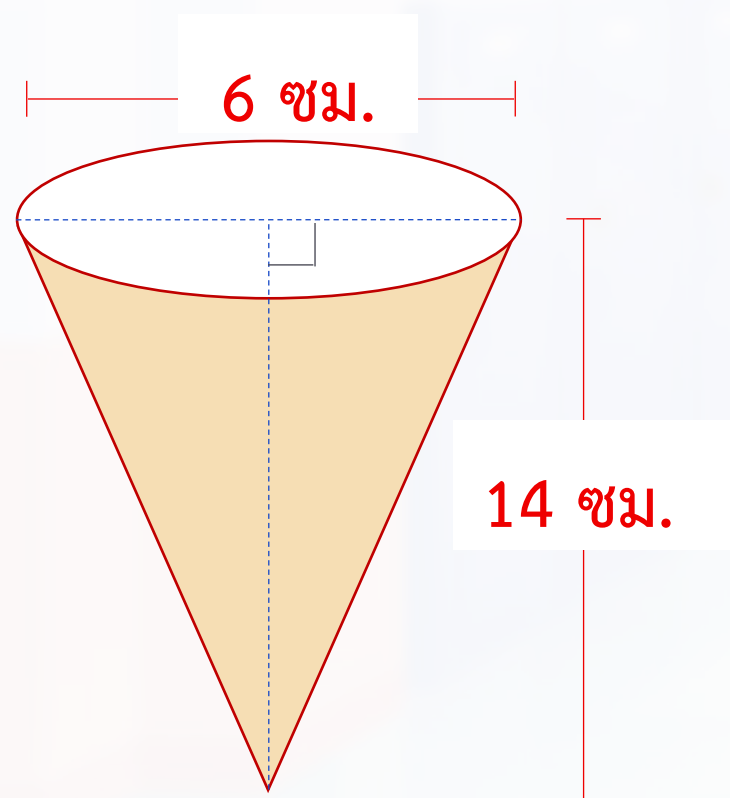
เนื่องจาก ปริมาตรของกรวย

$$= \frac{1}{3} \pi r^2 h$$

$$\approx \frac{1}{3} \times \frac{22}{7} \times 3^2 \times 14$$

$$\approx 132 \text{ ลูกบาศก์เซนติเมตร}$$

ดังนั้น โคนไอศกรีมนี้จะสามารถบรรจุเนื้อไอศกรีมได้ประมาณ 132 ลูกบาศก์เซนติเมตร

ข้อที่ 2

ขนมกรวยอันหนึ่งสูง 5 เซนติเมตร และเมื่อวัดความยาวเส้นผ่านศูนย์กลางของฐานขนมได้ 2 เซนติเมตร จงหาปริมาตรของขนมกรวย

100 ชิ้น (กำหนด $\pi \approx \frac{22}{7}$)

เนื่องจาก ขนมกรวยสูง 5 เซนติเมตร และมีเส้นผ่านศูนย์กลางของฐานขนม 2 เซนติเมตร

จะได้ว่า ขนมกรวยมีรัศมีของฐานยาว $\frac{2}{2} = 1$ เซนติเมตร

เนื่องจาก ปริมาตรของกรวย $= \frac{1}{3} \pi r^2 h$
 $\approx \frac{1}{3} \times \frac{22}{7} \times 1^2 \times 5$

ข้อที่ 2

ขนมกรวยอันหนึ่งสูง 5 เซนติเมตร และเมื่อวัดความยาวเส้นผ่านศูนย์กลางของฐานขนมได้ 2 เซนติเมตร จงหาปริมาตรของขนมกรวย

100 ชิ้น (กำหนด $\pi \approx \frac{22}{7}$)

≈ 5.2381 ลูกบาศก์เซนติเมตร

จะได้ว่า ขนมกรวย 100 ชิ้น มีปริมาตร

$\approx 100 \times 5.2381$

≈ 523.81 ลูกบาศก์เซนติเมตร

ดังนั้น ขนมกรวย 100 ชิ้นมีปริมาตรประมาณ 523.81 ลูกบาศก์เซนติเมตร

สรุปบทเรียน

ในชั่วโมงนี้ เราได้ฝึกแก้ปัญหาเกี่ยวกับการหาปริมาตรของกรวยในชีวิตจริง ซึ่งสูตรที่ใช้ก็คือ

$$\text{ปริมาตรของกรวย} = \frac{1}{3} \pi r^2 h$$

เมื่อ r แทนรัศมีของฐานของกรวย และ
 h แทนความสูงของกรวย

สรุปบทเรียน

ในการแก้ปัญหา นักเรียนจะต้องวิเคราะห์ว่า
โจทย์ให้ข้อมูลใดมาบ้าง โจทย์ถามหาสิ่งใด
และในบางครั้งอาจวาดภาพจำลองสถานการณ์
เพื่อช่วยให้เข้าใจโจทย์ได้มากยิ่งขึ้น

บทเรียนครั้งต่อไป

ปริมาตรของกรวย (2)

ดาวน์โหลดข้อมูลได้ที่ www.dltv.ac.th

สิ่งที่ต้องเตรียม

แบบฝึกหัด 3 :

ปริมาตรของกรวย (2)

ดาวน์โหลดข้อมูลได้ที่ www.dltv.ac.th

